

13 Tentamen och examination

Som lärare kan du planera dina examinationer för distansstudenter på olika sätt. Vad som är viktigt att tänka på är att de allmänna riktlinjer som finns på HiG och de olika föreskrifter som finns vid de olika institutionerna också gäller vid examination på distans. I slutet av detta dokument finns länkar till webbsidor med tentamensföreskrifter och annat inom detta område.

13.1 Examinationsformer

När man planerar en distanskurs bör man redan från början tänka på hur man kan förändra sina nuvarande examinationsformer och anpassa dem för distansstudier. Frågor som var och hur examinationen ska ske kan påverka möjligheterna för enskilda studenter att fullfölja kursen.

Olika examinationsformer kan lämpa sig bättre på distans, ur kontrollsynpunkt, än andra. Här nedan ser du några varianter med plats, examinationsverktyg samt typ av examinationsform:

Plats	Examinationsverktyg	Examinationsform
Lärcentra	<ul style="list-style-type: none">▪ Papperstenta med skrivvakt eller digital tenta i Blackboard med skrivvakt▪ Videokonferens	<ul style="list-style-type: none">▪ Skriftlig summativ eller formativ examination▪ Muntligt, rollspel, seminarium
Hemma	<ul style="list-style-type: none">▪ Digital tenta och/eller självtester i Blackboard med säkerhetskod▪ Konferenssystem▪ Digital portfolio	<ul style="list-style-type: none">▪ Individuell formativ examination, t.ex. duggor▪ Virtuellt seminarium▪ Portfolioexamination
På högskolan	<ul style="list-style-type: none">▪ Vanlig papperstenta med skrivvakt▪ Helträff	<ul style="list-style-type: none">▪ Summativ examination, ”salskrivning”▪ Gruppseminarier

Man brukar skilja mellan formativ och summativ examination. Många av de examinationer som en studerande utför är både formativa och summativa. Ett exempel på detta är när en kursdeltagare utför en hemuppgift och får en omfattande feedback från sin handledare som vägledning för sina studier (formativ examination). Därmed får studenten en bedömning som bidrar till det totala slutförhållande för momentet eller kursen (summativ examination).

13.1.1 Tentamen och uppsatsarbete

Vanliga examinationsformer i distanskurser är hemtentor i grupp eller individuellt, uppsatsarbete, att skriva undersökningsplaner inför tyngre PM och uppsatser m.m. En ”vanlig” tentamen (salskrivning) kan

studenten genomföra på lärcentrum med en skrivvakt närvarande. Portfolioexamination (digital portfolio) och olika former för gruppexamination med användande av diskussionsforum i konferenssystemet är också vanligt.

13.1.2 Diskussionsforum

Om läraren använder konferenssystemets diskussionsforum, är det vanligtvis studenternas aktivitet och kvaliteten på inlägg och kommentarer som bedöms. Styrning kan ske genom att bestämma att ett antal inlägg och ett antal kommentarer skall göras individuellt eller i grupp. Läraren kan bedöma om studenterna varit tillräckligt aktiva (haft hög ”nätvaro”) och bidragit i diskussioner, svarat i tid etc.

13.1.3 Validering, självtester och digitala prov

Ett exempel på undersöknings- och värderingsinstrument kan vara validering av IKT-kompetens för att säkerställa bl. a. utbildningsinsatsen och nyttja kursdeltagarnas förkunskaper, tyst kunskap och allmänna livserfarenheter. Flera av kursdeltagarna kanske har formella kunskaper men det var länge sedan de fick eller tillämpade dem. Här får de möjlighet att testa sina kunskaper och även få feedback på de svar de skriver, om du som lärare har nyttjat detta vid konstruktionen av testet.

För diagnostiska prov, självtester och validering kan funktionerna Survey Manager eller Test Manager i utbildningsplattformen Blackboard användas. Fördelarna med att använda dessa är att kursdeltagare på distans kan utföra prov och tester hemma eller vid lärcentra, istället för att åka till högskolan. Det går att få automatisk rättning om frågorna har bestämda svarsalternativ, och då visas resultatet i kursdeltagarens *View Grades* under *Tools*. Öppna frågor rättas dock manuellt. I Blackboards *Gradebook* kan du på ett enkelt och tydligt sätt meddela de flesta typer av studieresultat till studenterna.

Självtest kan vara ett sätt att ”håll ångan uppe” hos kursdeltagarna och ger en möjlighet att själv träna sina kunskaper. ”Duggor” är något som i en del ämnen tillämpas som delexamination – d v s många korta frågor som skall besvaras på en viss begränsad tid. Du kan enkelt ställa in din Test Manager så att den bara kan användas under begränsad tid och datum, eller så att kursdeltagaren ska kunna testa sig flera gånger. Examination kan också utföras genom att göra digitala prov. Detta kan genomföras vid t.ex. ett studiecentra med en ”tentavakt” närvarande.

13.2 Andras erfarenheter

Hur använder man formativ examination? Hur kan det förbättra studenternas överblick över sin egen studieprestation och som självvärdering? Flera andra distanslärare kan berätta om sina

erfarenheter. Bertil Roos på Centrum för utbildningsteknik på Umeå universitet var projektledare för ett tvåårigt DISTUM-projekt om Internetbaserad examination.

Läs mer om detta projekt på: www.cut.umu.se/proj_akt/IBE

13.3 Mer om examination och tentamen

- ***Gemensamma riktlinjer för examination vid Högskolan i Gävle:***

<http://www.hig.se/studenter/riktlinjerexamin.pdf>

- ***Tentamensföreskrifter vid HiG:***

<http://www.hig.se/studadm/schema/schema/tentamen.pdf>

- ***Exempel på riktlinjer för, och ansökan om att få tentera på annan ort (Från Institutionen för matematik, natur- och datavetenskap):***

http://www.hig.se/pdf/n-nst/student/riktlinjer_tentamen_annan_ort.pdf

<http://www.hig.se/pdf/n-inst/student/bltent2.pdf>

- ***Läs mer om internetbaserad examination:***

http://www.onlineassessment.nu/onlineas_webb/index.html

- ***Allmänt om examina:***

<http://www.hig.se/sa/antagn/examen/index.html>